

PRAVILNIK O HRANITELJSTVU REPUBLIKE SRPSKE

("Sl. glasnik RS", br. 27/2014)

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se uslovi i postupak dobijanja statusa hraniteljske porodice, vrste i oblici zbrinjavanja u hraniteljskoj porodici (u daljem tekstu: hraniteljstvo), obračun naknada za rad hranitelja, prestanak hraniteljstva i način sprovođenja nadzora nad radom hranitelja.

Član 2

(1) Procjena ispunjenosti uslova sticanja statusa hraniteljske porodice utvrđuje nadležan centar za socijalni rad prema mjestu prebivališta hranitelja.

(2) Lica zainteresovana za sticanje statusa hraniteljske porodice podnose zahtjev nadležnom centru za socijalni rad.

Član 3

Uz zahtjev za hraniteljstvo za punoljetno lice domaćinstva dostavlja se sljedeća dokumentacija:

- a) izvod iz matične knjige rođenih,
- b) izvod iz matične knjige vjenčanih,
- v) uvjerenje o državljanstvu,
- g) ljeakarsko uvjerenje - za hranitelja i supružnika,
- d) nalaz i mišljenje psihijatra - za hranitelja i supružnika,
- đ) potvrda o zaposlenju i mjesečnim primanjima,
- e) potvrda o imovini,
- ž) uvjerenje da nije osuđivan,
- z) uvjerenje da se protiv hranitelja ne vodi istraga, odnosno da nije podignuta optužnica,
- i) uvjerenje da nije lišen roditeljskog prava,
- j) uvjerenje da nije lišen poslovne sposobnosti.

Član 4

Procjena ispunjenosti uslova za sticanje statusa hraniteljske porodice vrši se uvidom u priloženu dokumentaciju, intervjuom sa potencijalnim hraniteljima u centru za socijalni rad, intervjuom sa članovima porodice potencijalnih hranitelja u kućnoj posjeti, kao i sveobuhvatnom timskom obradom.

Član 5

Na osnovu intervjua u centru za socijalni rad/službi socijalne zaštite, stručni tim vrši procjenu:

- a) početnih znanja o hraniteljstvu i očekivanjima hranitelja,
- b) motivacije za hraniteljstvo,
- v) prepoznavanja i zadovoljavanja potreba djeteta - uzrasne i individualne razlike, kao i potrebe starijih lica,
- g) razumijevanja specifičnih potreba korisnika,
- d) lične istorije hranitelja,
- đ) porodičnih odnosa u hraniteljskoj porodici,
- e) kvaliteta partnerskih odnosa hranitelja,
- ž) roditeljskih kompetencija.

Član 6

Procjena na osnovu intervjua sa članovima porodice potencijalnih hranitelja u kućnoj posjeti obuhvata:

- a) provjeru stambenih uslova, higijene i kvaliteta stanovanja, prostora namijenjenog članovima sopstvene porodice i za korisnika na hraniteljstvu,
- b) provjeru zaposlenosti članova porodice i materijalnih uslova - ličnih i drugih prihoda,
- v) procjenu socijalne integritanosti porodice i korišćenje raspoložive mreže socijalne podrške,
- g) sagledavanje sistema porodičnih vrijednosti, tradicije i porodičnog identiteta,
- d) procjenu stavova ostalih članova porodice i njihove podrške porodici za bavljenje hraniteljstvom,
- đ) sagledavanje dostupnosti resursa u mjestu življenja budućih hranitelja (saobraćajne veze, blizinu škole, obdaništa, zdravstvenih, kulturnih i sportskih ustanova i dr.) i procjenu sigurnosti i bezbjednosti okruženja za korisnika.

Član 7

Sveobuhvatna timska obrada podrazumijeva procjenu kompetencija hranitelja da obezbijede sigurno okruženje za korisnika, zadovoljavanje potreba korisnika, očuvanje identiteta korisnika kroz podržavanje veza između korisnika i njegove porodice, kao i drugih važnih osoba iz njegove prošlosti, pružanje podrške korisniku u prevladavanju separacije i gubitaka, prihvatanje podijeljene odgovornosti i uspostavljanje saradničkog odnosa sa porodicom korisnika i stručnim radnicima centra za socijalni rad.

Član 8

(1) Nakon završetka postupka procjene ispunjenosti uslova za sticanje statusa hranitelja, svaki član stručnog tima sačinjava izvještaj (nalaz i mišljenje) za svakog kandidata za hraniteljstvo, a taj izvještaj je sastavni dio sintetizovanog izvještaja - nalaza i mišljenja stručnog tima o sposobnosti potencijalnih hranitelja.

(2) Pozitivno sintetizovano mišljenje stručnog tima je uslov za obuku potencijalnih hranitelja.

Član 9

(1) Svaki od potencijalnih hranitelja pohađa Program pripreme za hraniteljstvo, nakon čega mu se izdaje potvrda za hraniteljstvo.

(2) Program iz stava 1. ovog člana nalazi se u Prilogu 1. ovog pravilnika, koji čini njegov sastavni dio.

Član 10

(1) Porodica kojoj bude izdata potvrda za hraniteljstvo stiče status hraniteljske porodice.

(2) Potvrdu iz stava 1. ovog člana izdaje centar za socijalni rad nadležan po mjestu prebivališta hraniteljske porodice.

(3) Obrazac potvrde za hraniteljstvo nalazi se u Prilogu 2. ovog pravilnika, koji čini njegov sastavni dio.

Član 11

(1) Izbor hraniteljske porodice vrši centar za socijalni rad prema prebivalištu korisnika.

(2) Izbor hraniteljske porodice obuhvata uporednu analizu individualnih karakteristika korisnika i njegovih potreba i karakteristika hraniteljskih porodica.

Član 12

(1) Prilikom izbora hraniteljske porodice, nadležni centar za socijalni rad organizuje konsultacije u cilju sagledavanja potreba korisnika i izbora odgovarajuće hraniteljske porodice.

(2) U konsultacijama učestvuju: stručni tim centra za socijalni rad nadležan za zaštitu korisnika, roditelji, staratelji, korisnik - ukoliko njegov uzrast, odnosno mentalna očuvanost to dozvoljava, te druga lica od značaja za sagledavanje najboljeg interesa korisnika.

Član 13

Za izbor odgovarajuće hraniteljske porodice potrebno je da ona:

a) odgovara ciljevima zaštite korisnika, prema njegovim aktuelnim i dugoročnim potrebama,

- b) ispunjava uslove u pogledu razlike u godinama između korisnika i hranitelja, koja treba da odgovara odnosu roditelj - dijete ili starije lice i hranitelj,
- v) živi u sredini koja raspolaže odgovarajućim resursima u skladu sa specifičnim potrebama korisnika,
- g) živi u sredini koja će omogućiti očuvanje uspostavljenih odnosa korisnika sa srodnicima i drugim bliskim osobama,
- d) obezbjeđuje njegovanje i očuvanje ličnog, porodičnog, nacionalnog i vjerskog identiteta,
- đ) odgovara potrebama korisnika u skladu sa njegovim uzrastom, polom, obrazovnim i drugim potrebama,
- e) ima posebne kapacitete i motivaciju za zadovoljavanje potreba korisnika koji ima teže zdravstvene ili razvojne poteškoće.

Član 14

U zavisnosti od potreba i stanja korisnika, primjenjuju se sljedeći oblici hraniteljstva:

- a) standardno,
- b) specijalizovano i
- v) urgentno.

Član 15

- (1) Standardno hraniteljstvo zadovoljava potrebe djeteta za koje je procijenjeno da je primjena hraniteljstva u njegovom najboljem interesu i koje se privremeno zbrinjava u hraniteljsku porodicu.
- (2) Standardnim hraniteljstvom se starijem licu pružaju usluge u cilju zadovoljavanja svakodnevnih životnih potreba povezanih uz njegovu starosnu dob, psihofizičko ili zdravstveno stanje.

Član 16

- (1) Specijalizovanim hraniteljstvom se pružaju posebne usluge djeci, omladini i odraslim licima kojima je zbog psihofizičkog ili zdravstvenog stanja potrebna dodatna njega i podrška.
- (2) Specijalizovanim hraniteljstvom se zbrinjavaju djeca, omladina i odrasla lica sa invaliditetom, zlostavljana ili zanemarivana lica, te lica sa društveno neprihvatljivim ponašanjem.

Član 17

- (1) Urgentno hraniteljstvo se primjenjuje u hitnim situacijama kada je došlo do napuštanja djeteta od roditelja ili njihove spriječenosti da brinu o djetetu.
- (2) Urgentno hraniteljstvo za punoljetno lice obezbjeđuje se starijem, nemoćnom, napuštenom licu, koje zavisi od pomoći i njege drugog lica ili je zbog elementarne nepogode ostalo bez vlastitog domaćinstva.
- (3) Urgentno hraniteljstvo se obezbjeđuje i u slučaju kada lice sa invaliditetom ostane bez porodičnog staranja, odnosno u drugim hitnim situacijama.
- (4) Urgentno hraniteljstvo traje do razrješenja krizne situacije u porodici ili do primjene odgovarajuće mjere zaštite, u skladu sa najboljim interesima korisnika.

Član 18

- (1) Hranitelji, po pravilu, neposredno brinu o korisniku u svom stambenom prostoru, a izuzetno, hranitelji mogu brinuti o korisniku u stambenom prostoru korisnika ili drugom odgovarajućem prostoru (sociopedagoške životne zajednice), kada je to u njegovom najboljem interesu.
- (2) Kada hranitelji neposredno brinu o korisniku u stambenom prostoru koji pripada korisniku, ugovorom o hraniteljstvu utvrđuju se i posebni uslovi koji se odnose na troškove korišćenja i održavanja stana.

Član 19

- (1) Hranitelj ima pravo na naknadu za rad i naknadu za troškove izdržavanja korisnika, što se uređuje ugovorom između nadležnog centra za socijalni rad i hranitelja.

(2) Naknada za rad hranitelja obračunava se po korisniku i iznosi 25% od prosječne neto plate u Republici ostvarene u prethodnoj godini.

(3) Naknada za rad hranitelja koji zbrinjava dijete sa smetnjama u razvoju i dijete sa društveno neprihvatljivim ponašanjem obračunava se u iznosu od 35% od prosječne neto plate u Republici ostvarene u prethodnoj godini.

Član 20

(1) Troškovi za izdržavanje korisnika utvrđuju se u iznosu od 60% od prosječne cijene usluge u tekućoj godini za korisnika smještenog u ustanovu socijalne zaštite čiji je osnivač Vlada Republike Srpske.

(2) Troškovi za izdržavanje korisnika sa uvećavanom potrebom njegovanja utvrđuju se u iznosu od 70% cijene usluga za korisnika u tekućoj godini, smještenog u ustanovu socijalne zaštite čiji je osnivač Vlada Republike Srpske.

(3) Troškovi urgentnog smještaja korisnika obračunavaju se po danu u ukupnom iznosu od 7% od prosječne mjesečne cijene smještaja u ustanovu socijalne zaštite čiji je osnivač Vlada Republike Srpske.

Član 21

Hraniteljstvo prestaje:

- a) kada prestanu razlozi za zbrinjavanje korisnika u hraniteljsku porodicu,
- b) kada se prilikom vršenja nadzora ustanovi da dalji smještaj korisnika nije u njegovom najboljem interesu,
- v) usvojenjem djeteta.

Član 22

(1) Nadzor nad radom hranitelja predstavlja skup kontinuiranih aktivnosti usmjerenih na pružanje stručne podrške hraniteljima, procjenu ostvarivanja svrhe hraniteljstva, sagledavanju aktuelnih potreba i promjena u hraniteljskoj porodici sa ciljem realizacije plana usluga i mjera zaštite.

(2) Preispitavanje statusa hraniteljske porodice vrši centar za socijalni rad koji je dodijelio status, a podrazumijeva procjenu ispunjenosti uslova za sticanje statusa hraniteljske porodice.

Član 23

(1) Nadzor nad radom hranitelja vrši stručni tim centra za socijalni rad koji je izvršio zbrinjavanje korisnika.

(2) Nadzor iz stava 1. ovog člana obuhvata:

- a) sagledavanje životnih uslova za korisnika tokom posjete hraniteljskoj porodici, najmanje jednom sedmično u periodu međusobnog prilagođavanja, a tokom odvijanja hraniteljstva najmanje jednom mjesečno,
- b) savjetodavni rad sa hraniteljima i ostalim članovima hraniteljske porodice,
- v) savjetodavni rad sa korisnikom na hraniteljstvu i neposredni uvid u uslove u kojima korisnik živi,
- g) kontakt sa korisnikom telefonom i susrete u prostorijama centra za socijalni rad ili na drugom mjestu,
- d) prikupljanje relevantnih informacija od drugih ustanova čije usluge koriste korisnik i hraniteljska porodica,
- đ) sastanke sa vaspitačem, odnosno nastavnikom obrazovne ustanove koju dijete pohađa,
- e) kontakte sa drugim osobama koje su značajne za korisnika,
- ž) periodično podnošenje izvještaja hranitelja.

Član 24

(1) Tokom nadzora nad radom hranitelja nadležni centar za socijalni rad prati zadovoljavanje potreba djeteta u pogledu sigurnosti i bezbjednosti djeteta u hraniteljskoj porodici, zdravlja djeteta, emotivnog razvoja djeteta i stepena integrisanja u hraniteljsku porodicu, vaspitanja i obrazovanja djeteta,

ponašanja djeteta i integrisanja u socijalnu sredinu, njegovanja identiteta djeteta i održavanja veza sa porodicom porijekla i značajnim osobama, samostalnosti djeteta i razvoja životnih vještina i ostvarivanja prava djeteta.

(2) Tokom nadzora nad radom hranitelja nadležni centar za socijalni rad prati zadovoljavanje potreba punoljetnog lica u pogledu sigurnosti i bezbjednosti, zdravlja, stepena integrisanja u hraniteljsku porodicu i njegovanja identiteta i održavanja veza sa porodicom porijekla i značajnim osobama.

Član 25

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Prilog 1.

PROGRAM PRIPREME ZA HRANITELJSTVO

NAZIV PROGRAMA

- Program pripreme za hraniteljstvo

CILJEVI PROGRAMA

- Razvoj i unapređenje kompetencija stručnjaka koji rade na poslovima hraniteljstva i njihovo osposobljavanje za procjenu opšte podobnosti hraniteljskih porodica za kvalitetno obavljanje hraniteljske uloge i zadataka hranitelja u zadovoljavanju specifičnih potreba korisnika za koje se primjenjuje hraniteljstvo kao mjera zaštite, kao i osposobljavanje profesionalaca za realizaciju Programa pripreme i obuke budućih hranitelja.

SADRŽAJ PROGRAMA

I - HRANITELJSTVO - ZA DJECU

1. Razvoj kompetencija hranitelja
2. Prava djeteta
3. Potrebe i razvoj djeteta
4. Kontinuitet života djeteta i njegov identitet
5. Porodica i značaj odrastanja u porodičnom okruženju
6. Životne krize i obrasci funkcionisanja porodice
7. Saradnja stručnjaka sa hraniteljskom i biološkom porodicom
8. Zanemarivanje i zlostavljanje djece
9. Tugovanje i gubici
10. Priprema za početak hraniteljstva
11. Postupak zasnivanja hraniteljstva

II - HRANITELJSTVO - ZA STARIJA LICA

1. Razvoj kompetencija hranitelja
2. Potrebe starijih lica
3. Kontinuitet života starijih i njihov identitet
4. Značaj porodičnog okruženja
5. Saradnja stručnjaka sa hraniteljskom porodicom
6. Načini komunikacije sa starijim licima
7. Zanemarivanje i zlostavljanje starijih lica
8. Tugovanje i gubici
9. Priprema za početak hraniteljstva

10. Postupak zasnivanja hraniteljstva

CILJNA GRUPA

- Profesionalci u centrima za socijalni rad - socijalni radnici, psiholozi, pedagozi, specijalni pedagozi, defektolozi i drugi stručnjaci koji rade na poslovima zaštite i zbrinjavanja djece bez roditeljskog staranja i starijih lica.

KORISNICI NA KOJE SE PROGRAM PRIPREME ZA HRANITELJSTVO ODNOSI

- Korisnici usluga su budući hranitelji, djeca i/ili starija lica i članovi njihovih porodica porijekla.

TRAJANJE PROGRAMA OBUKE

- Za profesionalce - tri dana po osam časova,
- Za buduće hranitelje - 10 dana po tri časa.

Prilog 2.

Na osnovu člana 13. stav 2. Pravilnika o hraniteljstvu, Centar za socijalni rad _____ izdaje
POTVRDU ZA BAVLJENJE HRANITELJSTVOM

_____ (ime, ime oca i prezime hranitelja)
sa prebivalištem u _____, ulica _____, kome je sposobnost za hraniteljstvo utvrđena
dana _____.

Imenovani/-a je prošao/-la procjenu sposobnosti i obuku za hraniteljstvo, a to je utvrđeno na osnovu
sintetizovanog izvještaja stručnog tima Centra za socijalni rad _____,
broj _____ od dana _____. Potvrda se izdaje sa rokom važenja od četiri godine, uz
mogućnost produženja.

Broj:

Datum: